

Komentar o kretanju u sektoru nebankarskih finansijskih institucija

Analiza finansijskog sektora u BiH na kraju 2021. godine

Na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine, na kraju 2021. godine poslovalo je 121 finansijska institucija, koje su uključene u redovnu statistiku Centralne banke BiH, i to u bankarskom sektoru 22 komercijalne banke i jedna razvojna banka i u sektoru nebankarskih finansijskih institucija (u daljem tekstu se koristi statistički termin sektor ostalih finansijskih institucija / sektor OFI) koji obuhvata: 25 osiguravajućih društava i jedno društvo za reosiguranje, 32 investiciona fonda, 4 lizing društva, 26 mikrokreditnih organizacija, 8 brokerskih kuća i 2 berze. Prikupljanje ove statistike se vrši u skladu sa međunarodnom metodologijom propisanom u MMF-om Priručniku za monetarnu i finansijsku statistiku (2000), putem jedinstvenog izvještajnog obrasca 2SR za banke i 4SR za nebankarske finansijske institucije (Standardized Report Forms / SRF). Korištenjem jedinstvenih izvještajnih obrazaca za predstavljanje bilansa stanja moguće je proizvesti agregirane i harmonizovane podatke za nivo BiH.

Broj finansijskih institucija u BiH

Finansijske institucije u BiH	dec.20			jun.21			dec.21		
	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno
Banke*	16	8	24	16	8	24	15	8	23
Investicioni fondovi	16	19	35	16	19	35	16	16	32
Društva za osiguranje i reosiguranje	12	14	26	12	14	26	12	14	26
Brokerske kuće	4	4	8	4	4	8	4	4	8
Lizing društva	4	0	4	4	0	4	4	0	4
Mikrokreditne organizacije	14	14	28	13	14	27	13	13	26
Berze	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Ukupno	67	60	127	66	60	126	65	56	121

*Uključena Razvojna banka FBiH

Ukupna aktiva finansijskog sektora u Bosni i Hercegovini je na kraju 2021. godine iznosila 43,3 mlrd KM i veća je za 2,9 mlrd KM ili za 7,1% u odnosu na stanje na kraju 2020. godine. Najveće učešće su i dalje imale banke koje su učestvovala sa 88,4% u ukupnoj aktivni finansijskog sektora. Društva za osiguranje i reosiguranje učestvuju sa 2,3 mlrd KM, odnosno 5,4% od ukupne aktive finansijskog sektora. Poredeći sa stanjem na kraju 2020. godine, sve grupe iz sektora OFI bilježe porast aktive.

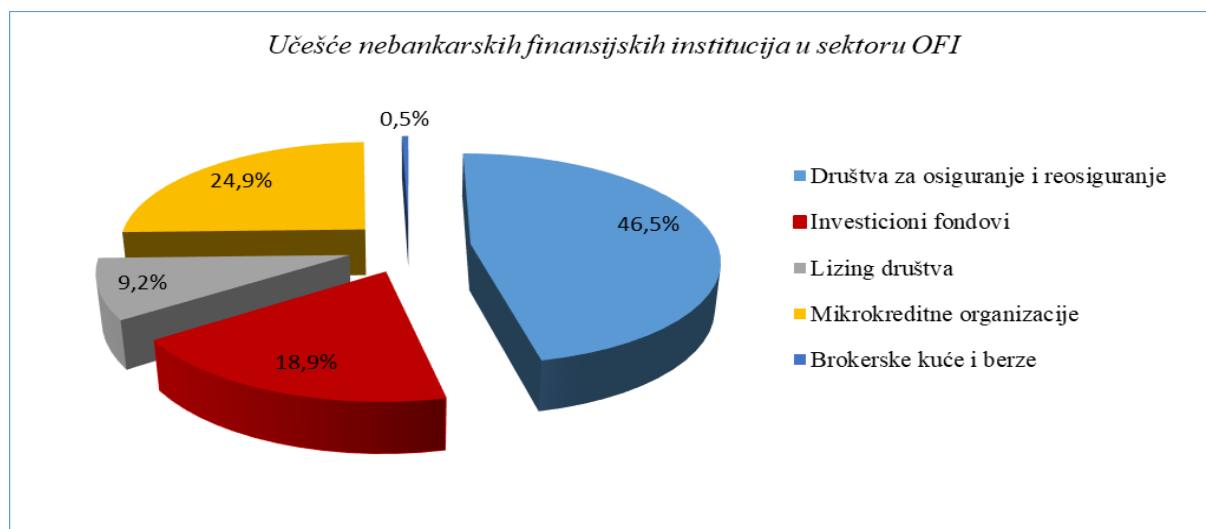
Finansijski sektor u BiH (milioni KM)

Finansijske institucije u BiH	12/2020		06/2021		12/2021		Indeks rasta aktive	
	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	12.2021/ 12.2020	12.2021/ 06.2021
Komercijalne banke	35790,84	88,59	37040,81	88,61	38279,64	88,45	106,95	103,34
Društva za osiguranje i reosiguranje	2189,48	5,42	2279,49	5,45	2326,68	5,38	106,27	102,07
Investicioni fondovi	820,22	2,03	835,29	2,00	943,41	2,18	115,02	112,94
Mikrokreditne organizacije	1161,03	2,87	1176,05	2,81	1246,74	2,88	107,38	106,01
Lizing društva	416,48	1,03	444,70	1,06	458,03	1,06	109,98	103,00
Brokerske kuće	11,64	0,03	13,62	0,03	14,14	0,03	121,52	103,84
Berze	10,47	0,03	11,03	0,03	10,46	0,02	99,88	94,81
Ukupno za sektor	40400,16	100,00	41801,01	100,00	43279,11	100,00	107,13	103,54

Sektor nebankarskih finansijskih institucija (sektor OFI)

Stanje ukupne aktive sektora OFI u BiH, na 31.12.2021. godine je iznosilo 5,0 milijardi KM i veće je za 390,1 miliona KM ili 8,5% u poređenju sa stanjem na kraju 2020. godine, a u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine veće je za 239,3 miliona KM ili 5,0%. Najveću aktivu u okviru sektora OFI imaju osiguravajuća društva sa 2,3 milijarde KM (a što predstavlja učešće od 46,5% u ukupnoj aktivni sektora OFI), zatim slijede mikrokreditne organizacije sa 1,2 milijardu KM (24,9% učešća), investicioni fondovi sa 943,4 miliona KM (18,9% učešća), lizing društva sa 458,0 miliona KM (9,2% učešća), preostalih 24,6 miliona KM (0,5% učešća) se odnosi na aktive brokerskih kuća i berzi u BiH.

Učešće nebankarskih finansijskih institucija u sektoru OFI na kraju 2021. godine

U nastavku je data kratka analiza tri podsektora sa najvećim učešćem u sektoru OFI.

Društva za osiguranje i reosiguranje

Na tržištu osiguranja u BiH, na kraju 2021. godine, poslovalo je 25 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, od čega 15 društava obavlja djelatnost neživotnog osiguranja, a 10 su kompozitna društava koja obavljaju poslove neživotnog i životnog osiguranja. Društva za osiguranje u BiH bilježe kontinuiran i stabilan godišnji porast aktive i imaju 46,5% učešća u ukupnom sektoru OFI. Vrijednost bilansne sume sektora osiguranja (sa uključenim reosiguranjem) na dan 31.12.2021. godine iznosi 2,3 mlrd KM i veća je za 47,2 miliona KM, odnosno, 2,1% u odnosu na stanje na dan 30.06.2021. godine, a u odnosu na isti period prethodne godine veća je za 137,2 miliona KM ili 6,3%.

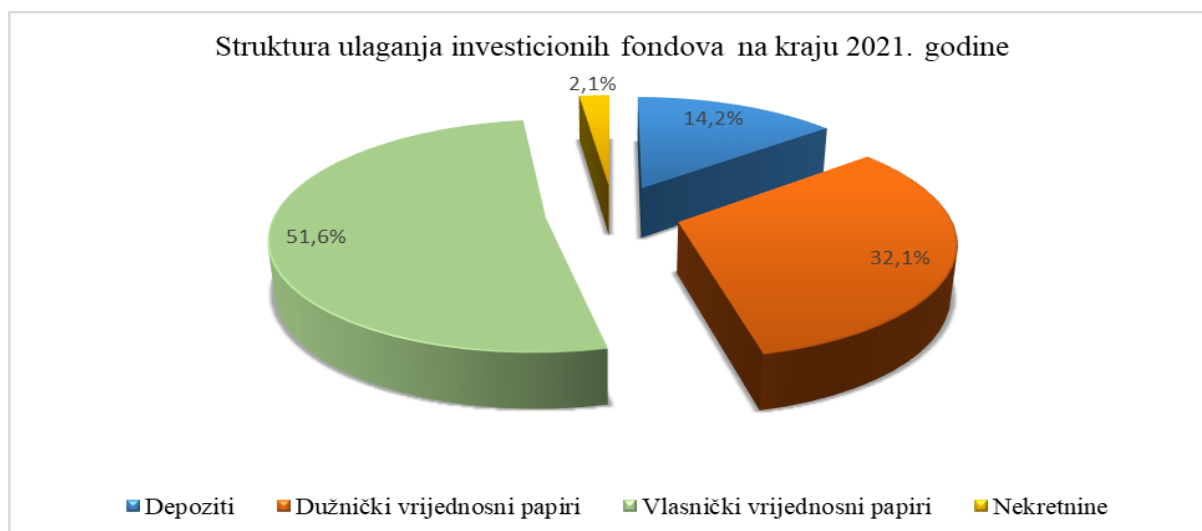
Najznačajnije učešće u strukturi aktive imaju ostali depoziti (oročeni depoziti kod banaka), vrijednosni papiri i nefinansijska aktiva (nekretnine). Ulaganja u vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice, bilježe kontinuiran rast i na kraju 2021. godine su veća za 8,7% u odnosu na polugodište 2021. godine, a u odnosu na 31.12.2020. godine za 14,8%. U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve koje su na dan 31.12.2021. godine iznosile 1,55 mlrd KM i veće su za 2,0% u odnosu na stanje na dan 30.06.2021. godine. U posmatranom periodu, u odnosu na isti period prethodne godine, bruto tehničke rezerve osiguranja bilježe rast od 5,9%.

Investicioni fondovi

Ukupna aktiva investicionih fondova na kraju 2021. godine iznosi 943,4 miliona KM i veća je u odnosu na stanje na kraju 2020. godine za 123,2 miliona, odnosno 15,0%, a u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine, veća je za 108,1 miliona ili 12,9%.

Na kraju 2021. godine u BiH je poslovalo 32 investiciona fonda, što je za tri manje u odnosu na decembar 2020. godine. U septembru 2021. godine je izvršeno pripajanje pomenuta tri fonda (dva novčana i jedan otvoreni akcijski fond) sa drugim fondovima, tako da je na kraju godine poslovao samo jedan novčani fond.

Ulaganja investicionih fondova u iznosu od 839,3 miliona KM čine 89,0% njihove ukupne aktive i veći su za 115,5 miliona KM ili 16,0% u odnosu na kraj 2020. godine, a u odnosu na stanje na 30.06.2021. godine, veći su za 52,8 miliona KM ili 6,7%. U strukturi ulaganja investicionih fondova, najveće učešće imaju ulaganja u vlasničke vrijednosne papire oko 51,6%, zatim ulaganja u dužničke vrijednosne papire 32,1%, ulaganja u depozite 14,2% i najmanji postotak od 2,1% se odnosi na ulaganja u nekretnine.

Mikrokreditne organizacije u BiH

Bilansna suma mikrokreditnih organizacija na kraju 2021. godine iznosi 1,25 mlrd KM i veća je za 85,7 miliona KM ili 7,4% u odnosu na kraj 2020. godine, a u odnosu na polugodište 70,7 miliona KM ili 6,0%. Od ukupne bilansne sume na mikrokreditne fondacije (MKF) se odnosi 549,5 miliona KM ili 44,1%, dok se na mikrokreditna društva (MKD) odnosi 697,2 miliona KM ili 55,9%.

Ukupni iznos plasiranih kredita kod mikrokreditnih organizacija na kraju 2021. godine iznosi 988,5 miliona KM ili 79,3% ukupne aktive. U poređenju sa stanjem na kraju 2020. godine, mikrokreditni portfolio bilježi rast od 8,1% (73,9 miliona KM), dok je u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine veći za 4,6% (43,6 mil KM). Što se tiče preostalog dijela aktive, 7,6% se odnosi na valutu i depozite, 6,4% se odnosi na nefinansijsku aktivnu i ostatak se odnosi na vlasničke vrijednosne papire i druge račune potraživanja.

Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje su na dan 31.12.2021. godine iznosile 606,2 miliona KM ili 48,6% ukupne pasive i veće su u odnosu na kraj 2020. godine za 33,7 miliona KM ili 5,9%, dok su u odnosu na polugodište veći za 39,5 mil KM ili 7,0%. Ukupni kapital MKO na kraju 2021. godine iznosi 483,7 miliona KM ili 38,8% ukupne pasive i veći je za 34,4 miliona KM ili 7,7% u odnosu na kraj 2020. godine, dok je u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. veći za 15,3 miliona KM ili 3,3%.